

ДИСТАНЦІЙНА ОСВІТА
(Реферативний огляд видань за 2006 – 2009 рр.)

Упорядник: Дорофієва О. П.,
наук. співробітник відділу
науково-реферативної інформації

Реферативний огляд містить узагальнену інформацію про стан розробки питання без їхньої критичної оцінки автором огляду. Основне призначення огляду – орієнтування споживачів інформації на ознайомлення зі станом розробки проблеми. При підготовці огляду було використано матеріали за 2006-2009 роки з реферативної бази даних «Україніка наукова» та галузевої бази даних Державної науково-педагогічної бібліотеки України ім. В. О. Сухомлинського. Деякі реферати за наявності пристатейних перекладів в журналі подано трьома мовами.

Арешонков, В. Оптимізація моделі удосконалення педагогічної самоорганізації в Житомирському ОІППО / В. Арешонков // Післядипломна освіта в Україні. – 2006. – № 2. – С. 88-90. – Бібліогр.: 4 назв.

Акцентовано увагу на тому, що професійна компетентність є сутнісною складовою педагогічної самореалізації, тому посилення компетентності спричинить позитивні зміни у само організаційних процесах. Визначено шість зовнішніх показників, які можливо "виміряти" під час навчання у Обласному інституті післядипломної педагогічної освіти (ОІППО) та блоки (змістовий, методологічний, аксіологічний технологічний) в межах, яких можливе посилення педагогічної компетентності під час навчання в ОІППО. Проаналізовано експеримент впровадження елементів створеної моделі навчання на базі Житомирського ОІППО. Запропоновано заочно-дистанційне навчання.

Битченко, А. Дистанционное обучение. Определение, преимущества, проблемы внедрения / А. Н. Битченко, С. А. Мясников // Проблемы инженерно-педагогической освіти. – 2008. – № 20. – С. 94-100. – Бібліогр.: 4 назв.

Дистанционное образование или обучение часто называют открытым образованием. Открытость данного вида образования означает общедоступность образовательных программ и методик независимо от географического местоположения учебных заведений и социального статуса обучающихся. Дистанционное обучение имеет определенные преимущества для студентов, преподавателей и

учебных заведений перед традиционными формами обучения. Тем не менее, внедрение систем дистанционного обучения в Украине заметно отстает от развитых стран. Предметом исследования данной работы явился ряд объективных и субъективных причин и проблем, которые, по мнению авторов, сдерживают процесс развития и внедрения дистанционного обучения в Украине.

Дистанційну освіту або навчання часто називають відкритою освітою. Відкритість такого виду освіти означає загальнодоступність освітніх програм та методик незалежно від географічного положення навчальних закладів та соціального статусу тих, хто навчається. Дистанційне навчання має певні переваги для студентів, викладачів і навчальних закладів у порівнянні з традиційними формами навчання. Проте, впровадження систем дистанційного навчання в Україні помітно відстає від розвинених країн. Предметом дослідження даної роботи є ряд об'єктивних та суб'єктивних причин та проблем, які, на думку авторів, стримують процес розвинення та впровадження дистанційного навчання в Україні.

Distance education or learning is often called an open education. The openness of such kind of education means the general accessibility of curricula and methods independently from the geographical position of the educational establishments and social status of those, who study. Distance learning has certain advantages for students, teachers and educational establishments in comparison with traditional forms of learning. Nevertheless, the introduction of the distance learning in Ukraine falls behind as compared with developed countries. The subject of the research is a number of objective and subjective reasons and problems, which in authors' opinion restrain the process of development and introduction of distance learning in Ukraine.

Бородчук, І. Система дистанційного навчання обдарованих дітей-інвалідів / І. А. Бородчук, Ю. В. Вінтюк // Педагогіка і психологія професійної освіти. – 2007. – № 6. – С. 24-29. – Бібліогр. 5 назв.

Викладено результати науково-дослідницької роботи, здійсненої перед впровадженням системи дистанційного навчання обдарованих дітей-інвалідів у Львівській обласній малій академії наук. Розглянуто мету НДР, дані щодо специфіки цільової аудиторії, основні компоненти системи, поставлені завдання та шляхи їх вирішення, особливості функціонування, етапи реалізації

Изложены результаты научно-исследовательской работы, которая предшествовала внедрению системы дистанционного образования во Львовской областной малой академии наук и предназначалась для обучения одаренных детей-инвалидов. Рассмотрены цель работы, данные о специфике целевой аудитории, основные компоненты системы, поставленные задания и пути их решения, особенности функционирования, этапы реализации

The results of the scientific and research work that preceded the implementation of the distance learning system in the L'viv regional small academy of sciences and was intended for teaching the gifted children with disabilities are considered. The purpose of the work, the date on the special features of a special purpose audience, the main components of the system, the tasks and ways of their solution are set up, the function peculiarities, and implementation stages are determined

Бредіхін, В. Декілька питань до використання тестової системи при вивченні економічних дисциплін / В.М. Бредіхін, В.І. Вербицька, В.О. Могилко // Вісн. Міжнар. Слов'ян. ун-ту. Сер. Екон. науки. – 2005. – 8, № 1-2. – С. 59-60. – Бібліогр.: 3 назви.

Зазначено, що останніми роками дистанційна освіта має суттєве значення в рішенні такої соціально значущої задачі, як задоволення потреб населення в різних освітніх послугах. Особливе місце серед них займає система підвищення кваліфікації керівників і фахівців. Саме цей напрямок освітніх послуг забезпечує динамічну підтримку професійного і інтелектуального потенціалу керівників і фахівців на високому рівні.

Брикіна, О. Синергетичні засади моделювання дистанційної освіти майбутнього педагога / О. Брикіна // Рідна школа. – 2006. – № 6. – С. 36–38. – Бібліогр.: 10 назв.

Вказано на вихідні концептуальні положення змісту і організації дистанційного навчання (ДН). Висвітлено стан дослідження проблеми ДН у вітчизняній педагогічній літературі. Звернуто увагу на два підходи у тлумаченні ДН з дидактичної точки зору. Зазначено, що ДН є формою здобуття освіти. Акцентовано за забезпеченні ДН високого рівня інтерактивності навчання та на нових дидактичних принципах, які воно зумовлює: принцип педагогічної доцільності, використання нових інформаційних технологій та інші. Розкрито основну ідею синергетичного підходу до освіти - „пошук механізмів вживання” засобами освіти. Сформульовано загальні застереження щодо системи „людина - технології” у зв'язку з певною залежністю особистості від інформаційних технологій. Надано тлумачення ДН як педагогічної технології. Визначено мету ДН та базову педагогічну ідею цієї форми навчання. Висвітлено тенденції трансформації викладача з лектора у консультанта, ВНЗ - у заклади - провайдери. Розкрито переваги ДН, його співвідношення з денною і заочною системами навчання. Запропоновано авторську модель дистанційної освіти педагога досліджену на кафедрі педагогіки Бердянського державного педагогічного університету

Даниленко, Л. Очно-дистанційне навчання у практиці роботи ЦІПО / Л. Даниленко, А. Чміль, В. Розмариця // Післядипломна освіта в Україні. – 2006. – № 2. – С. 42-46. – Бібліогр.: 13 назв.

Розкрито досвід організації навчання за очно-дистанційною формою в Центральному інституті післядипломної педагогічної освіти (ЦІППО) Академії педагогічних наук України. Визначено п'ять характерних рис та десять принципів очно-дистанційної форми навчання. Висвітлено зміст блоків-модулів типового навчального плану.: соціально-гуманітарна підготовка, професійно-орієнтована та фахова підготовка, блок заходів з організації, контролю та атестації. Акцентовано увагу на особливостях організації занять з модулів на різних етапах. Викладено перелік вимог періодичного атестування науково-педагогічних працівників ЦІППШ, які пов'язані з процесом очно-дистанційного навчання.

Журавська, Н. Інформаційні технології як шлях до покращення якості вітчизняної освіти: зарубіжний досвід / Н. Журавська // Нова педагогічна думка. – 2007. – №3. – С. 14-16. – Бібліогр.: 6 назв.

Висвітлено проблему розвитку дистанційного навчання в Україні. Запропоновано авторську розробку комплексного вирішення проблеми використання інформаційних технологій у вищих аграрних навчальних закладах.

Освещена проблема развития дистанционного обучения в Украине. Предложена авторская концепция комплексного решения проблемы использования информационных технологий в высших аграрных учебных заведениях.

The article deals with the problem of development of remote training in Ukraine is covered. The author's concept of the complex decision of a problem of use of information technologies in the supreme agrarian educational institutions is offered.

Зарицька, О. Дистанційна освіта як новітня інформаційна технологія / О.Л. Зарицька // Вісн. Житомир. держ. пед. ун-ту. – 2003. – № 13. – С. 233-235. – Бібліогр.: 2 назв.

Розглянуто питання використання новітніх інформаційних технологій в учбовому процесі. За результатами констатуючого експерименту проаналізовано можливості використання дистанційного навчання в Житомирському педуніверситеті.

Кирилова, Т. Дистанційна освіта як форма навчання математики / Т.В. Кирилова, О.М. Гулеша // Систем. технології. – 2002. – № 4. – С. 78-81. – Бібліогр.: 2 назв.

Рассмотрены этапы развития дистанционного образования (ДО). Определены цели и задачи системы ДО, а также пути решения важных проблем дистанционного обучения математике.

Клокар, Н. Дистанційне навчання вчителів у вимірі сучасних моделей підвищення кваліфікації / Н. Клокар // Рідна школа. – 2006. – № 5. – С. 14-18. – Бібліогр.: 4 назви.

Висвітлено проблему розвитку сучасної післядипломної педагогічної освіти. На основі аналізу діяльності Київського обласного інституту післядипломної освіти педагогічних кадрів (м. Біла Церква) розкрито зміст та структуру національної системи підвищення кваліфікації педагогічних працівників України. Розглянуто й охарактеризовано особливості дистанційного навчання, як одного з оптимальних варіантів організації навчального процесу в системі післядипломної освіти. Узагальнено позитивні й негативні сторони даної моделі.

Клопов, В. Дистанційна освіта у професійній підготовці фахівців з фізичного виховання та спорту / Р. Клопов // Неперерв. проф. освіта: теорія і практика. – 2006. – № 3-4. – С. 146-153. – Бібліогр.: 12 назв.

Розглянуто тенденції інформатизації суспільства в цілому і освіти зокрема, як найважливішої складової суспільства. Розкрито напрями інформатизації освіти, використання дистанційної форми навчання як найперспективнішої для реалізації навчання впродовж всього життя. Обґрунтовано необхідність впровадження дистанційної форми навчання для професійної підготовки фахівців з фізичного виховання та спорту у вищих навчальних закладах. Наведено концепцію впровадження дистанційної освіти у професійну підготовку фахівців з фізичного виховання та спорту у вищих навчальних закладах.

Коваль, М. Шляхи популяризації комбінованого і дистанційного навчання у Львівському державному університеті безпеки життєдіяльності / М. Коваль, Б. Шуневич // Педагогіка і психологія професійної освіти. – 2007. – №1. – С. 207–210. – Бібліогр.: 5 назв.

Висвітлено діяльність Львівського державного університету безпеки життєдіяльності з популяризації комбінованого і дистанційного навчання. Зосереджено увагу на запровадженні в університеті комбінованого навчання англійської мови для студентів денної форми навчання. Розглянуто прилади публічного захисту дипломних робіт з трансляванням у відеорежимі через мережу Інтернет.

Корольова, Н. Електронний підручник з курсу „Методика професійного навчання” для системи дистанційного навчання / Н. В. Корольова // Проблеми інженерно-педагогічної освіти. – 2007. – № 17. – С. 163-173. – Бібліогр.: 2 назви.

У статті показана розробка електронного підручника з курсу „Методика професійного навчання” для системи дистанційного

навчання. Розглянута структура даного електронного підручника і розкрита суть кожного структурного елемента.

В статье показана разработка электронного учебника по курсу «Методика профессионального обучения» для системы дистанционного обучения. Рассмотрена структура данного электронного учебника и раскрыта суть каждого структурного элемента.

The development of an electronic textbook in on-course «Method of vocational training» for distance learning education is described. The structure of this electronic textbook is considered and essence of every structural element is exposed.

Лещенко, І. До питання підготовки компетентного фахівця у вищій школі на основі технологій дистанційного навчання / І. Т. Лещенко. // Проблеми інженерно-педагогічної освіти. – 2007. – № 16. – С. 127-133. – Бібліогр.: 7 назв

Визначено місце технологій дистанційного навчання в системі національної освіти, розглянуто існуючі проблеми впровадження дистанційного навчання, в тому числі з точки зору інтеграції національної освіти до європейського освітнього простору. Запропоновано шляхи посилення дистанційних форм освіти та підвищення ефективності їхнього впровадження.

Определено место технологий дистанционного обучения в системе национального образования, рассмотрены существующие проблемы внедрения дистанционного обучения, в том числе с точки зрения интеграции национального образования в европейское образовательное пространство. Предлагаются пути усиления дистанционных форм образования и повышения эффективности их внедрения.

The place of distance teaching technologies in the national education system has been defined, the exiting problems of distance teaching implementation have been considered, integration of national education into European educational sphere including. Methods of distance education intensification and raising their implementation efficiency are suggested.

Лобода, Ю. Дистанційне навчання із плануванням між предметних зв'язків у підготовці майбутніх інженерів з використанням комп'ютерних технологій / Ю. Г. Лобода // Наука і освіта. – 2008. – № 1-2. – С. 65-68 – Бібліогр.: 8 назв.

Розглянуто дистанційне навчання із плануванням між предметних зв'язків із спеціальними дисциплінами як одну із умов підготовки майбутніх інженерів з використанням комп'ютерно-інтегрованих технологій. Проаналізовано характерні риси дистанційної освіти. Зроблено відповідні висновки за результатами дослідження.

Рассмотрено дистанционное обучение с планированием межпредметных связей со специальными дисциплинами как одно из условий подготовки будущих инженеров с использованием компьютерно-интегрированных технологий. Проанализированы характерные особенности дистанционного образования. Сделаны соответствующие выводы по результатам исследования.

The article deals with the remote training with planning intersubject communications with special disciplines as one of conditions of preparation of the future engineers with use is computer - integrated technologies. Prominent features of remote education are analyzed. Corresponding conclusions by results of research are made.

Лукашевич, М. Упровадження гуманітарної освіти в Україні: міфи та реалії / М. Лукашевич, А.Морозова // Вища освіта України. – 2006. – № 3. – С. 16-24. – Бібліогр.: 4 назви.

Зроблено спробу оцінити хід десятирічного упровадження теоретичної моделі гуманітарної освіти в Україні. Розкрито реакцію освітянської громади на зміни у структурі та змісті гуманітарної освіти. Наведено нормативні документи, в які закладено гуманістичну складову. Висвітлено міфи щодо змісту освіти, закорінені у свідомості учасників навчально-виховного процесу: про всесилля науки і науково-технічної революції, про науку як абсолютне благо; про невичерпність вітчизняних надр, багатий природо ресурсний потенціал держави; про побудову в Україні “відкритого суспільства”. Визначено блок деміфологізації навчання, пов'язаний з оновленням змісту дисциплін соціально-гуманітарного профілю: переоцінка (переосмислення) значення і ролі марксистсько-ленінської теорії; критичне осмислення суті і спрямованості новітніх філософських доктрин, на яких базується сучасна практика. Розглянуто “освітянські міфи” - ілюзійні уявлення про стан і закономірності розвитку самої освітянської галузі. Акцентовано увагу на деконструктивності міфу про існування міжнародної ідеальної моделі освіти, яку потрібно лише належним чином впровадити, та міфу про всесилля комп'ютеризації освіти, її входження в Інтернет і дистанційне навчання. Викладено бачення поетапності процесу деміфологізації освіти. В контексті деміфологізації освітянської свідомості, розвитку української освіти на засадах гуманізму проаналізовано проект національної доктрини розвитку освіти у XXI ст.

Мусійовська, О. Модель дистанційного курсу з іноземної мови для навчання студентів немовних спеціальностей / О. Мусійовська, Б. Шуневич // Педагогіка і психологія професійної освіти. – 2007. – №1. – С. 25–33. – Бібліогр.: 21 назва.

Запропоновано модель дистанційного курсу (ДК) з англійської мови для навчання студентів другого курсу немовних спеціальностей,

укладеного на програмному забезпеченні ILIAS. Розкрито структуру ДК, в якому крім матеріалів, які стосуються спеціальності студента, є додатки з технічними текстами англійською та українською мовами за напрямом чи майбутньою спеціальністю студентів для порівняння інформації про досягнення науки і техніки у світі та Україні у цій сфері, завдяки чому краще засвоюються англо-українські еквіваленти одних і тих же термінів і понять. Зосереджено увагу на матеріалах курсу, підготовлених для навчання студентів за напрямами «Пожежна безпека» і «Видавничо-поліграфічна база». Підкреслено можливість легкого пристосування запропонованої схеми кількості та змісту секцій уроків ДК для навчання студентів різних спеціальностей будь-якої іноземної мови й укладання курсу на різних видах віртуального навчального середовища.

Предложена модель дистанционного курса и описаны возможности её использования для обучения английскому языку студентов второго курса по специальностям "Пожарная безопасность" и "Издательско-полиграфическое дело" на программном обеспечении ILIAS, а также изменения, которые нужно сделать в курсе при переходе с одной специальности на другую.

The English distance course model for teaching students specializing in the Fire Safety and in Printing Technologies compiled by means of ILIAS software is suggested. The possibilities of its using as well as changes needed for making correction in the course in every separate case are described.

Назаренко, К. Інноваційний підхід до викладання іноземних мов у контексті євроінтеграції України / К. Назаренко // Рідна школа. – 2008. – № 11. – С. 26–27. – Бібліогр.: 8 назв.

Розглянуто питання активізації навчання через інноваційний підхід до викладання іноземних мов у контексті євроінтеграції України, який вбачає не збільшення обсягу інформації, що передається, а створення дидактичних і психологічних умов усвідомлення освітнього процесу, включення в нього учня на рівні не тільки інтелектуальної, а й особистісної і соціальної активності засобами інформаційно-комунікативних умінь і навичок, що формують мовну культуру учня. З огляду на компетентнісний підхід до формування змісту освіти на всіх її рівнях в країнах Європи, окреслено зміни в системі вітчизняного навчання іноземних мов, орієнтованих на вимоги Болонського процесу. Зазначено чинники, які гальмують використання дистанційного навчання, інноваційних інформаційних технологій в навчанні іноземних мов. Наголошено на потребі визначення вченими історичних періодів формування компетентнісного підходу в змісті навчання та викладання іноземної мови в європейських країнах, сучасної практики його структурування та ефективних форм реалізації в країнах Європи. З огляду на аналіз сучасного європейського досвіду розкрито два

підходи - монокультурний та міжкультурний - у структуруванні компетентнісного підходу в змісті викладання іноземної мови. Висловлено пропозиції щодо покращення ситуації з вивчення іноземної мови, зокрема в школі.

Олійник, В. Дистанційне навчання в Центральному інституті післядипломної педагогічної освіти АПН України / В. Олійник, В. Гравіт, А. Кліменко // Післядипломна освіта в Україні. – 2007. – № 2. – С. 68-72. – Бібліогр.: 8 назв.

Висвітлено проблему запровадження технологій дистанційного навчання у підвищенні кваліфікації педагогічних працівників. Досліджено шляхи підвищення кваліфікації працівників за дистанційною схемою навчання. Проаналізовано принципи організації планового підвищення кваліфікації педагогічних працівників в Центральному інституті післядипломної педагогічної освіти АПН України (ЦППО). Викладено перелік переваг, отриманих ЦППО від переходу на дистанційну форму навчання.

Олійник, В. Організаційно-педагогічні основи дистанційної освіти і навчання: Орг.-пед. дослідж. / В.В. Олійник; АПН України. Центр. ін-т післядиплом. пед. освіти. — К.: ЦППО, 2001. — 36 с.: мал. — Бібліогр.: с. 34.

Визначено поняття "дистанційна освіта", "система дистанційної освіти", "дистанційне навчання", обгрунтовано їх самостійність в структурі форм навчання. Наведено варіанти систем дистанційної післядипломної освіти та види забезпечення їх функціонування. Розглянуто особливості та можливості дистанційного навчання як прогресивної педагогічної технології, яка позитивно впливає на традиційні технології та реалізує у навчанні принципи та методи відкритої освіти.

Олійник, В. Щодо впровадження дистанційного навчання в післядипломній педагогічній освіті / В. Олійник // Післядипломна освіта в Україні. – 2007. – № 1. – С. 43-45.

Висвітлено особливості впровадження дистанційного навчання у післядипломну педагогічну освіту (ППО). Зазначено, що одним з головних пріоритетів розвитку освіти в Україні є запровадження в освітню діяльність сучасних інформаційно-комунікаційних технологій та систем. Проаналізовано структуру очно-дистанційного підвищення кваліфікації. Констатовано, що перехід ППО до очно-дистанційного підвищення кваліфікації керівних та педагогічних кадрів освіти дає змогу підвищити рівень комп'ютерної грамотності та інформаційної культури цієї категорії кадрів освіти.

Рубель, Н. Сучасні підходи до вивчення іноземної мови професійного спрямування за дистанційною формою навчання / Н. Рубель. // Педагогіка і психологія професійної освіти. – 2007. – №1. – С. 34–42. – Бібліогр.: 10 назв.

Розглянуто можливості використання нових форм, методів, підходів до процесу навчання англійській мові професійного спрямування за допомогою дистанційної форми навчання, зокрема виконання творчих завдань, використання ігрових форм роботи та домашнього читання з метою засвоєння культурологічних знань про країну, мова якої вивчається. Зосереджено увагу на організації самостійної роботи студентів, її мотивації, індивідуалізації планування навчального процесу, питання диференційованого підходу до вивчення іноземної мови з точки зору кінцевого застосування набутих знань, процесах тестування з використанням інформаційних технологій. Розкрито особисто-орієнтовані підходи до дистанційного навчання студентів, зокрема метод портфоліо.

Рассмотрены вопросы использования новых форм, методов подходов к процессу обучения английскому языку профессиональной направленности посредством дистанционной формы обучения. Особое внимание уделено вопросам активизации самостоятельной работы студентов дистанционной формы обучения, а также использованию информационных технологий, личностно-ориентированного подхода в процессе обучения.

Is defined the questions of using new forma, methods and approaches to the process of studying a foreign language for special purposes by means of distance learning are analyzed. Special attention is given to the questions of the students' individual work activization and the appliance of information technologies, and personal oriented approach in the process of studying.

Савченко, О. Освіта в умовах ринку / О. Савченко, Т. Сидорченко, Ю. Юхно // Рідна шк. – 2006. – № 6. – С. 42-45. – Бібліогр.: 4 назв.

Визначено поняття "освіта в умовах ринку". Охарактеризовано головні суб'єкти ринкових відносин у системі освіти - суб'єкти, які надають товар (освітню послугу), і суб'єкти - покупці освітніх послуг. Названо чинники впровадження засад маркетингу в процес функціонування навчальних закладів, зокрема, поступ освітніх реформ та обмеженість бюджетного фінансування. Проаналізовано особливості освітніх послуг. Акцентовано увагу на специфічних особливостях освітніх послуг, зокрема, на формуванні нових (дистанційна система навчання й інші). Висвітлено освітні послуги у соціалістичній моделі освіти. Розглянуто зміни в системах освіти країн Центральної та Східної Європи в результаті ринкових перетворень. Наведено фактори кардинальних змін на ринку послуг вищої освіти: набуття знаннями статусу основного капіталу для суспільного розвитку й інші. Розкрито тенденції розвитку освітніх

послуг відповідно до концептуальних положень глобального інформаційного суспільства, яке за оцінками спеціалістів буде створено у XXI ст. Акцентовано увагу на понятті глобалізації вищої освіти. Розкрито шляхи здійснення інтеграційних процесів в освітній сфері в більшості європейських країн.

Семенець, В. Впровадження технологій дистанційного навчання у навчальний процес / В. Семенець, В. Каук, О. Аврунін О. // Вища школа. – 2009. – № 5. – С. 40-57

Представлено результати винахідницької діяльності Центру технологій дистанційного навчання (ЦТДН) Харківського національного університету радіоелектроніки: електронну універсальну модель навчального модулю; розроблену та впроваджену технологію створення електронних інформаційно-освітніх ресурсів; метод експертизи якості електронних навчальних матеріалів, варіанти розв'язання проблеми лабораторного практикуму в умовах дистанційного навчання; комплекс лабораторного обладнання мікропроцесорної техніки для базових та спеціальних технічних дисциплін, вимірювальний комплекс. Описано структурні особливості моделей, їхні властивості, переваги, галузі застосування та перспективи вдосконалення. Перелічено ВНЗ України, що впровадили розроблену ЦТДН апаратуру у свій навчальний процес.

Представлены результаты изобретательской деятельности Центра технологий дистанционного обучения (ЦТДО) Харьковского национального университета радиоэлектроники: электронная универсальная модель учебного модуля; разработанная и внедренная технология создания электронных информационно-образовательных ресурсов; метод экспертизы качества электронных учебных материалов, варианты решения проблемы лабораторного практикума в условиях дистанционного обучения; комплекс лабораторного оборудования микропроцессорной техники для базовых и специальных технических дисциплин, измерительный комплекс. Описаны структурные особенности моделей, их свойства, преимущества, области применения и перспективы усовершенствования. Перечислены вузы Украины, внедрившие разработанную ЦТДО аппаратуру в свой учебный процесс

Modern technologies of distance education and their advantages while introducing them into academic process are being high-lighted. Practical experience gained while teaching correspondence students and in the process of their getting second higher education is being considered.

Сисоєва, С. Психолого-педагогічне забезпечення впровадження сучасних інформаційних технологій у професійних навчальних закладах / С. Сисоєва // Неперервна професійна освіта: теорія та практика. – 2007. – № 3-4. – С. 91-101.– Бібліогр.: 9 назв.

Розглянуто психолого-педагогічні аспекти впровадження сучасних інформаційних технологій у професійних навчальних закладах. Проаналізовано можливості використання дистанційної форми навчання, Інтернет-технологій у професійній освіті і освіті дорослих. Акцентовано увагу на структурі, призначенні і перевагах, змісті електронних навчальних видань, які використовуються в процесі професійної підготовки фахівців. Розкрито напрями використання сучасних інформаційних технологій в освіті дорослих. Здійснено порівняння традиційної та інноваційної організаційних форм неперервної професійної освіти фахівців. Запропоновано концепцію (12 положень) організації неперервної професійної освіти в будь якій установі на базі Інтернет-технологій.

Рассмотрены психолого-педагогические аспекты внедрения современных информационных технологий в профессиональных учебных заведениях. Проанализированы возможности использования дистанционной формы обучения, Интернет-технологий в профессиональном образовании и образовании взрослых. Акцентировано внимание на структуре, назначении и преимуществах, содержании электронных учебных изданий, которые используются в процессе профессиональной подготовки специалистов. Раскрыты направления использования современных информационных технологий в образовании взрослых. Сделано сравнение традиционной и инновационной организационных форм непрерывного профессионального образования специалистов. Предложена концепция (12 положений) организации непрерывного профессионального образования в любом учреждении на базе Интернет-технологий.

Psychological-pedagogical aspects of introducing up-dated information technologies in the professional learning institutions are considered in thru paper. The possibilities of using distance learning, Internet - technologies in the process of vocational and adult education are analyzed. Classification and possibilities of using electronic teaching aids in the process of specialists' vocational training, basic trends of using up-dated information technologies in the adult education are determined. The conception of organizing the continued vocational education in some institutions on the basis of Internet - technologies has been given.

Смирнова-Трибульська, Є. Педагогічна технологія дистанційного навчання з використанням системи CLMC MOODLE / Є. М. Смирнова-Трибульська // Пост методика. – 2007. – № 6. – С. 19–27. – Бібліогр.: 15 назв.

Зроблено спробу визначення і представлення нової педагогічної технології навчання на відстані на основі використання системи підтримки дистанційного навчання CLMC MOODLE. Розкрито поняття "педагогічна технологія". Охарактеризовано систему CLMC MOODLE, створену в 1999 році доктором педагогічних наук Мартіном

Доугіамасом (Австралія). Шляхом проведеного аналізу, результати якого подано в таблиці, підтверджено, що технологія дистанційного навчання, реалізована в системі CLMC MOODLE, є педагогічною технологією. Розглянуто технології рівневої диференціації і індивідуалізації навчання та здійснено порівняльний аналіз їх використання у традиційній системі навчання і дистанційному навчанні з використанням системи CLMC MOODLE. Підкреслено, що система CLMC MOODLE може бути успішно і ефективно використана для досягнення навчально-виховних цілей як інструмент педагогічної технології дистанційного навчання на всіх щаблях освіти.

Сделана попытка определения и представления новой педагогической технологии обучения на расстоянии на основе использования системы поддержки дистанционного обучения CLMC MOODLE. Раскрыто понятие "педагогическая технология". Сделана характеристика системы CLMC MOODLE, созданной в 1999 году доктором педагогических наук Мартином Доугиамасом (Австралия). Путем проведения анализа, результаты которого приведены в таблице, подтверждено, что технология дистанционного обучения, реализованная в системе CLMC MOODLE, есть педагогической технологией. Рассмотрены технологии уровневой дифференциации и индивидуализации обучения, осуществлен сравнительный анализ их использования в традиционной системе обучения и дистанционном обучении с использованием системы CLMC MOODLE. Подчеркнуто, что система CLMC MOODLE может быть успешно и эффективно использована для достижения учебно-воспитательных целей как инструмент педагогической технологии дистанционного обучения на всех ступенях образования.

Use of modern technologies and information and communication instruments as the Internet and systems of computer assistants of teaching CLMS (Content Learning Management System), such as: MOODLE, Claroline, Dokeos, Atutor and in., teaching on distance gives possibility of support of all stages, constructing and then realization of such process of teaching which guarantees achievement of primary didactic purposes. In the given article the attempt of determination and presentation of a new pedagogical technology of teaching on distance on the basis of the use of the system of support of the controlled from distance learning CLMC MOODLE will be done

Смирнова-Трибульська, Є. Урахування вікових особливостей при формуванні інформатичних компетентностей діючих учителів / Є. М. Смирнова-Трибульська // Наука і освіта. – 2008. – № 4-5. – С. 108-113. – Бібліогр.: 9 назв.

Наголошено на зростанні значущості освіти дорослих. Одним з найважливіших компонентів сучасного вчителя є інформатична компетентність, яку необхідно формувати і вдосконалювати в діючих

вчителів протягом всього життя. Проаналізовано андрагогічні принципи навчання учителів у галузі дистанційного навчання, зокрема, післядипломній і самоосвіті.

Акцентовано внимание на повышении значимости образования взрослых. Одним из самых важных компонентов современного учителя является информативная компетентность, которую необходимо формировать и совершенствовать на протяжении всей жизни. Проанализированы андрагогические принципы обучения учителей в области дистанционного самообразования.

Attention on the increase of meaningfulness of education of adults is accented. One of the most important components of modern teacher is an informing competence which it is necessary to form and perfect during all of life. Andragogicheskie principles of teaching of teachers are analyzed in area of the controlled from distance self-education.

Харківська, А. Формування інформатичної компетентності майбутнього вчителя інформатики у педагогічному ВНЗ / А. А. Харківська // Проблеми інженерно-педагогічної освіти. – 2009. – № 24-25. – С. 411-419. – Бібліогр.: 6 назв.

У статті аналізується процес інноваційного підходу до формування інформатичної компетентності майбутнього вчителя інформатики в педагогічному ВНЗ, основою якої є її цілеспрямоване формування на різних щаблях безперервної підготовки педагогічних кадрів. Автор висвітлює сутність та взаємодію компонентів системи інформатичної компетентності через дослідження мети, змісту, засобів, методів та організаційних форм навчання.

В статье анализируется процесс инновационного подхода к формированию информатической компетентности будущего учителя информатики в педагогическом вузе, основой которого является форцеленаправленное формирование педагогических кадров на различных ступенях их непрерывной подготовки. Автор освещает сущность и взаимодействие компонентов системы информатической компетентности через рассмотрение целей, содержания, средств, методов и организационных форм обучения.

The article analyses the process of the innovational approach to the formation of the future informatics teacher's informational competence at pedagogical university based on committed formation of pedagogical personnel at different levels of their continuous training. The author deals with the essence and interaction of the informational competence system components through considering the goals, contents, means, methods and organizational forms of teaching.

Чепоров, В. Дистанційна освіта: соціально-економічний аспект / В.В. Чепоров // Соц.-екон. дослідж. в перехід. період. Дистанц. навчання у ХХІ ст.: Щорічник наук. пр. – 2001. – Вип. 27. – С. 102-105.

Розглянуто соціально-економічний аспект дистанційного навчання, пов'язаний з тенденцією "урбанізації" освіти в Україні та експансії провідних закладів освіти в периферійні райони.

Чепурна, Н. Нові підходи до підвищення кваліфікації педагогічних працівників засобами інформаційних технологій / Н. Чепурна // Післядипломна освіта в Україні. – 2006. – № 2. – С. 52-53. – Бібліогр: 14 назв.

Надано інформацію про проект «Інформатизація регіональної системи освіти», пілотний варіант якого впроваджується в Чернівецькій області. Розкрито завдання проекту, зокрема, створення навчальних матеріалів нового покоління. Ключовою умовою проекту є забезпечення високого рівня доступності інформаційно-комунікативних технологій (ІКТ) для педагогів і учнів. Висвітлено досвід створення ресурсного центру Черкаського обласного інституту післядипломної освіти педагогічних працівників. Сформовано задачі, які призначене розв'язувати дистанційне навчання. Вказано на можливості використання ІКТ шкільним бібліотекам.

Яценко, Г. Комунікативна складова дистанційного навчання: аналіз поняття та рівні реалізації / Яценко Г. // Вища освіта України. – 2007. – № 4. – С. 88-94. – Бібліогр.: 25 назв.

Висвітлено сутність поняття "комунікація" та її роль у системі дистанційного навчання. Розглянуто прикладний характер комунікації: акцентовано увагу на властивостях електронної комунікації, що відбувається в рамках комп'ютерної мережі. Досліджено особливості комунікації як відкритої самоорганізованої системи. Зроблено відповідні висновки за результатами дослідження.

Освещена сущность понятия "коммуникация" и ее роль в системе дистанционного обучения. Рассмотрен прикладной характер коммуникации: акцентировано внимание на свойствах электронной коммуникации, которые происходят в рамках компьютерной сети. Исследованы особенности коммуникации как открытой самоорганизованной системы. Сделаны соответствующие выводы по результатам исследования.

The article deals with the essence of concept "communications" and its role in system of remote training. Applied character of the communications is considered: the attention is stressed on properties of the electronic communications which occur within the framework of a computer network. Features of the communications as open self-organized system are investigated. Corresponding conclusions by results of research are made.

Яценко, Г. Комунікативна сутність дистанційного навчання: постановка проблеми / Яценко Г. // Вища освіта України. – 2007. – № 3. – С. 70-74. – Бібліогр.: 16 назв.

Досліджено комунікативну сутність дистанційного навчання. Зазначено, що дистанційне навчання розглядається як наслідок процесів інформатизації та глобалізації в суспільстві. Виокремлено структурні елементи дистанційного навчання. З'ясовано особливості взаємодії між учасниками дистанційного навчання.

Исследована коммуникативная сущность дистанционного обучения. Указано, что дистанционное обучение рассматривается как следствие процессов информатизации и глобализации в обществе. Выделены структурные элементы дистанционного обучения. Выяснены особенности взаимодействия между участниками дистанционного обучения.

The article deals with the communicative essence of remote training. It is specified, that remote training is considered as consequence of processes of information and globalization in a society. Structural elements of remote training are allocated. It is found out features of interaction between participants of remote training.

Ящун, Т. Автоматизована система тестування для дистанційного навчання / Т. В. Ящун, І. С. Олендаренко, Ю. В. Омеласенко // Проблеми інженерно-педагогічної освіти. – 2008. – № 20. – С. 147-156. – Бібліогр.: 12 назв.

Роботу присвячено викладу методичних та програмних основ розроблення автоматизованої системи тестування для дистанційного навчання. Особливостями системи є використання сучасної програмної платформи ASP.Net та реалізація випадкового формування послідовності тестових завдань. Розроблена система може бути корисна викладачам різних дисциплін у вищих навчальних закладах.

Работа посвящена изложению методических и программных основ разработки автоматизированной системы тестирования для дистанционного обучения. Особенности системы являются использование современной программной платформы ASP.Net и реализация случайного формирования последовательности тестовых заданий. Разработанная система может быть полезна преподавателями различных дисциплин в вузах.

The work deals with the description of methodical and programme principles of automated testing system for distance education. The system is characterized by the use of the modern ASP. net programme platform and random testing assignment succession. The developed system can be used by teachers of different disciplines in higher education establishments.